

smaken stor, fet och saftig med ett "moln" av bastoner.

En tobak för att ge fyllighet, bastoner och nikotinsyrika i mixtures. (Men jag gillar även att röka den oblandad.)

ORIENTAL

Turkish Izmir #166 (Cornell & Diehl)

Nytänd: Knappt medelfyllig, mild syrlig, mycket kryddig smak med en lätt stramhet.

Lätt rostade toner med söaktiga nyanser av pomerans, sandelträ, kryddpeppar och en aning finrivet citronskal. Fin balans mellan en Virginia-liknande syrlighet, kryddighet och en Burley-liknande stramhet.

1/2 stoppet: Medelfyllig, rund och inramad av en elegant stramhet och en mjuk, men ganska markerad kryddighet med en mild sötna i botten. Sandelträ, lätta citrusoner, en aning färsk spansk körvel och en liten antydning till kryddpeppar. Under det finns en liten, mjuk ton av kolgrillat nötkött.

Kan användas för att tillföra kryddighet i mixtures, men står inte riktigt "på egna ben" när man röker den ren.

Ny adress:

Pär Engstrand Klintgasse 3
Thomas Ginner Fastavägen 87 13 tr.
Anders Gustafsson Fågelångsvägen 41
Peter Persson Blomstervägen 1

Latakia (McClelland) [egyptisk Latakia]

Nytänd: Frisk, nästan lite luftig med toner av svedd ekved och en liten rostad sötna, samt nästan körtiga nyanser av Onsalakorv eller rökt viltkorv. Efter en stund djupnar smaken och får ett ännu kraftigare rostat inslag och ändringar till fjära. Hela tiden ligger den lilla, härliga rostade sötnan i bakgrunden, där den nu även fått sällskap av mycket mild och tillbakadragen syrlighet.

1/2 stoppet: Har nu växt i rikedom och nu märks även ett litet kryddigt inslag, som jag annars mest brukar förknippa med fin Turkisk tobak, men här är det inte alls lika utpräglat. Mot slutet kan en liten antydning till gräddighet ansas, men nu börjar också smaken tunnna ut och de rostade tonerna börjar gå tillbaka.

Ren och fin smak, men lite ofullständig och dimensionslös när den är ensam. Latakian behövs det stöd som den får i en mixture, där andra tobaksorter kommer in och fyller upp botten och ger bakgrund och kryddighet till helheten.

Michael Sporröng

DE 38835 Wernigerode
12334 Farsta 0705-850112
95235 Kalix
82140 Bollnäs

TOBAKSHANDLAREN

ORGAN FÖR TOBAKSHANDLARNAS RIKSFÖRBUND

ANDÉN & HOLM'S BOKTRYCKERI, STOCKHOLM 1411

N:r 1 Jan.	Redaktion: Arthur Östlund Sjunde gatan 37 S-100 66 K H 278 01 Telefon 20728 01	Antonspris: 30 öre pr mm, enkel spel. Reserverad plats enligt överskottsregeln.	1941 31:a årg.
---------------	---	--	-------------------

Penningkort direkt hos
utgivare 10 kr pr 40-
Tidningen distribueras gratis
Hill Riksförbundet medlemmar.

För några år sedan hittade jag på ett antikvariat ett antal årgångar av tidningen *Tobakshandlaren* från 1940-talet. Att sitta och bläddra i dessa tidningar är som att resa till en tid, som på många sätt var helt annorlunda än den vi lever i idag. Samlingen jag kom över var inte komplett (den innehöll årgångarna 1941 samt 1944 - 47) men räcker gott och väl till för att ge en inblick i denna dramatiska tidsperiod och den syn på tillvaron som då rådde.

Tobakshandlaren var en facktidning och, som namnet anger, riktade den sig till landets tobakshandlare. Och tobakshandlare fanns det gott om vid den här tiden. Det första jag reagerade för då jag bläddrade igenom första årgången, den från 1941, var annonserna. Där var mycket annonser om halstabelter (Tulo och Emser var tydligen välkända märken redan på den tiden), tandkräm, spekkort och tidningar, men i särklass mest om rakblad. Uppenbarligen var rakblad en jätteartikel på 40-talet och kanske är det inte så konstigt. Elektriska rakapparater fanns inte, och dagens mode att gå omkring med en par dagars gammal skäggs stubb var definitivt inte accepterat på den tiden. Men eftersom detta var en tidning som riktade sig till tobaksförsäljare förvånade det mig än mer, att där inte fanns en enda annons om tobak. Vid närmare eftertanke förstod jag dock, att det kanske inte var så konstigt. Det rasade ett krig runt våra gränser och efterfrågan på tobak överträttade vida till-

En hyllning till pipan

Vi vet att det röktes enormt i hela västvärlden under de båda världskrigen och tiden däremellan. Följande utdrag ur en artikel kallad "Soldatens vän" visar hur man såg på rökning, och då särskilt piprökning, på den tiden:

Det är allmänt bekant att soldater äro de lidelsefullaste tobaksdyrkarna. Den gamle general Blücher höll sig t. o. m. med en speciell "pipmästare" i sin stab, och kan man därför säga, att Blücher förtjänar hedersbenämningen alla militära rökarens skydds-patron.

Om också rökandets mode ofta växlat, att cigarren följt på pipan och cigarrretten på cigarren, men de som en gång blivit verkligt vän till pipan, ha därefter ald-

rig svikit henne. Man behöver nog ej vara profet för att kunna förutse pipans återinförande inom arméerna. Redan världskriget visade, att pipan var särdeles nödvändig för skänkandet av ankoppling, uppmuntran och tillförsikt, antingen soldaten befinner sig i vakturen, i läppgraven eller i förlägrning bakom fronten. Med en pipa god tobak klarar soldaten sig genom nästan vad som helst, ja, t. o. m. när han upp över stövelskafften står i den värsta smörja, kommer det ett skimmer av gemytlighet över allsammans, redan då han tagit ett par tre bloss ur sin nytända smugga.

Befinner sig fienden så nära att det är risk för att denne uppfattar glöden av en cigarett eller cigarr, är det skönt att ha pipa, i symnerhet om den är försedd med ett perforerat lock. Då syns absolut ej någon glöd. Och så kan man stoppa in i den en trasig cigarr eller cigarettstump till och med. Ja, sannoligen är inte pipan ett av de underbaraste instrument, med vilket soldaten i vått och torrt har hjälpt och uppmuntran. När soldaten vid öppnandet av sitt "beredskapspaket", sin kärleksgåva hemifrån eller från vännen, kommer ofelbart ett alldeles särskilt glatt, ja, ömt uttryck i hans ögon, då han får sikte på den nya, fina pipan.

Skönt att det emellertid för ej allenast våra soldater utan även för alla andra, som i skog och mark och på villande hav ha att arbeta och kämpa med väder och vind, köld och små, att få fylla sin rara pipa med god tobak, tända den och i djupa, långsamma sköna drag låta dess mystiska och hänförande aromer ge vederkvickelse, som knappast något annat i världen kan skänka.

Ett lovord till pipan som heter dugal! Jag tror alla länder i västvärlden var villiga att skriva under denna hyllning, dock med ett undantag - Tyskland. Som bekant var Adolf Hitler en rabiat tobakshatare, och enligt

Tobakshandlaren bombarderades det tyska folket med artiklar med följande tongångar:

"Röka tobak är ej bevis för manlighet" upplyser tyska rikets hälsöverdomminister. Att röka tillkommer ej snud ungdom utan vittnar blott om brist på självbehärskning och självständighet. Flickor som röka visa ansvarslöshet mot kommande släkten.

Man konstaterar även att dessa artiklar ofta kryddas med avskräckande exempel rörande tobakens påstådda hälsovådighet, men att de inte har något att berätta om hur efterlevnaden var. Så här i efterhand kan vi nog konstatera att den inte var så stor, eftersom till och med en av Hitlers närmaste män, Reichsführer Heinrich Himmler, 1943 skickade en julgåva till sina SS-soldater innehållande en pipa och tobak. Gåvan åtföljdes av texten: Vorn Reichsführer SS für seine tapferen Soldaten der WaffenSS. Kriegsweltnachten 1943.

Kvinnliga rökare i offentligheten

Att antalet kvinnliga rökare ökade dramatiskt under andra världskriget vet vi, och i mängder med journalfilmer från den tiden kan vi också se, att de inte drog sig det minsta för att röka offentligt. Påpassligt uppmärksammar Tobakshandlaren att det 1941 var exakt 50 år sedan det blev fastslagit i en engelsk domstol, att kvinnor hade samma rätt som män i detta avseende. Bakgrunden var följande:

En dag år 1891 kom en förtjusande ung dam in på en, fashionabel London-restaurang, ledsagad av sin man. Vid kaffet tände herrn sin cigarr och damen tände en cigarett.

Intermezzo! väckte enorm uppmärksamhet på stället, och det dröjde inte länge förrän hovmästaren kom fram och meddelade att det var förbjudet för damer att röka i lokalen. Herrn protesterade och invände att frun hade lika mycket rätt att röka som han.

Det ändade med kalabalik. En vattenkaraff krossade en stor spegel, polisen tillkallades och damen ställdes inför rätta.

Hon blev emellertid frikänd. Domen förklarade att en dam hade lika stor rätt att röka som en herre. De alltid revolutionensyftna engelska kvinnorna jublade. De har alltid gått i läten när det gäller kvinnans frigörelse. Det var arbetskvinnorna i de engelska ammunitionsverkstäderna under första kriget som sedermera skapade den allmänna vanan hos damer världen runt att röka.

Närvara, vågar man väl säga, skulle en hovmästare snarast se missständigt på en dam som inte tände sin tredje eller fjärde cigarett - vid kaffet. Han skulle tänka att hon antagligen rökt för mycket och blivit vanaad av sin läkare.

Dock, i de yttersta av dessa upp- och nervända dagar ropas det åter på förbud mot damernas rökning. Till och med för de engelska damerna. Men denna gången beror det på tobaksbristen. Cigaretterna är på upphällningen både i London och i Paris, och på båda ställena överväges restriktioner. De bör, menar man, dräbba damerna först - eftersom det var de som sist började röka.

Det där låter ungefär som trygghetslagarna på arbetsmarknaden - sist in först ut! Hade man försökt sig på något sådant hade det sannolikt lett till kvinnodemonstrationer av sällan skådad omfattning. Men bara några år senare, 1946, konstaterar Manchester

Guardian att bristen på cigaretter är närmast katastrofal i England, vilket beror på att så många kvinnor börjat röka under krigsåren.

För att råda bot på detta har man dock ett betydligt mer begävat förslag - man vill få fler kvinnor att röka pipa. Man ger också ett konkret förslag på hur detta skulle kunna genomföras. Om någon känd och populär skådespelerska i en kommande film rökte pipa på vita duken, skulle detta skapa mode och få fler damer att vilja röka pipa i likhet med sin förebild. Bra tänkt, men jag tror aldrig det genomfördes i praktiken. Synd, för lite fler kvinnliga medlemmar i pipklubbarna världen över skulle vara trevligt.

Tidstypiska annonser

Vid den här tiden hade vi två pipfabriker i Sverige, Svenska Pipfabriken och Skandinaviska Pipfabriken (SKAPD). Den förstnämnda finns inte omnämnd i dessa tidningar och inte heller har de några annonser. Antingen var väl orsaken att relationerna mellan dem och tidningen inte var de bästa, eller så hade man fullt upp med att förse sina återförsäljare och såg ingen anledning att annonsera. Och en tidning som denna skriver kanske inte så gärna om någon, som inte gynnar dem med annonser.

SKAPD däremot är flitigt förekommande, särskilt i de senare årgångarna då kriget tagit slut. Där är flera artiklar om deras nya fabrik och man kan också läsa nekrologen över fabriken grundare, Max Schwab, då han hastigt avled 1947, endast 48 år gammal. SKAPD:s annonser är ofta roliga och enligt mitt tycke speglar de tiden på ett utmärkt sätt. Ett exempel ses på nästa sida. Granska gärna annonsen grundligt, där finns massor med roliga detaljer:

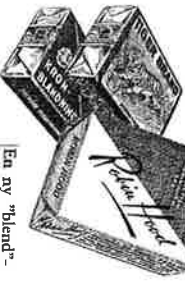

SKAPD:s nya fabrik som stod färdig 1945

— Vilken börda! Du verkar alldeles nerät.
— Ingalunda! När man har säcken full av
Uddvallapipor, är man väl oppåt om någonsin.

Nu i
handeln...

2 gamla
välskända

riktningsmärken
1930: Kronbländning
1931: Kronbländning
1932: Kronbländning
1933: Kronbländning
1934: Kronbländning
1935: Kronbländning
1936: Kronbländning
1937: Kronbländning
1938: Kronbländning
1939: Kronbländning
1940: Kronbländning
1941: Kronbländning
1942: Kronbländning
1943: Kronbländning
1944: Kronbländning
1945: Kronbländning
1946: Kronbländning
1947: Kronbländning
1948: Kronbländning
1949: Kronbländning
1950: Kronbländning

En ny "blend"-
cigaretter
frammanstyp

DE FÄLLETS OCHSKILJER

och Nya och de Gamla
1930: Kronbländning
1931: Kronbländning
1932: Kronbländning
1933: Kronbländning
1934: Kronbländning
1935: Kronbländning
1936: Kronbländning
1937: Kronbländning
1938: Kronbländning
1939: Kronbländning
1940: Kronbländning
1941: Kronbländning
1942: Kronbländning
1943: Kronbländning
1944: Kronbländning
1945: Kronbländning
1946: Kronbländning
1947: Kronbländning
1948: Kronbländning
1949: Kronbländning
1950: Kronbländning

Från och med 1945 börjar också AB Svenska Tobaksmonopolet annonsera och den allra första annonsen ses här bredvid. Under kriget hade de flesta av monopollets ordinarie märken inte kunnat tillverkas och man kungför alltså här att två gamla trojähare nu åter finns att få på marknaden. Särskilt ifråga om Tiger Brand kan man verkligen tala om en trojähare, den introducerades redan 1915. Kronbländning var något yngre, från 1931. Man kan tänka sig att det var ett kärt återseende för många piprökare. Båda dessa märken fanns sedan kvar på marknaden fram till 1982.

Lite senare kom en serie med informativa annonser, i vilka man försökte öka allmänhetens kunskap om tobak och de saker som hör ihop med njutandet av tobak, alltså även pipor.

Naturligtvis var

det en oerhörd lärtmad då kriget slutade och även om många problem hängde med ett antal år, hade tron på framtiden återvänt. Detta speglas i ett stort antal artiklar och inte minst av bilden här intill, som publicerades i tidningen vid krigsslutet. För första gången skulle man få uppleva en semester i fred.

Så denna hoppfulla bild får bilda avslutning på denna resa 70 år tillbaka i tiden.

Javn

Poul Winsløw - Maître Pipiers

Så har ytterligare en av våra medlemmar, pipmakaren Poul Winsløw i Hvidovre, valts in i den exklusiva franska orden, som bär det ärevördiga namnet *Confrérie des Maîtres Pipiers de Saint Claude*. Därmed blir Poul den femte i Skandinavien som vederfäris denna ära.

Vi rapporterade utförligt om de många ceremonier som ingår i utnämningen då Tom Ellang förra året blev invald, så vi ska inte upprepa det nu (RR nr. 83 nov 2011). Men vi vill gratulera Poul så hjärtligt till denna synnerligen välförtjänta hedersbetygelse.

Javn

- Vilken börda! Du verkar alldeles neråt.
- Ingalunda! När man har säcken full av Uddevallapipor, ä' man väl oppåt om någonsin.